

‘Ο ‘Ακαδημαϊκός κ. **‘Ηλίας Μαριολόπουλος**, παρουσιάζοντας τὸ κατωτέρω βιβλίο λέγει τὰ ἑξῆς:

‘Εχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω ἐν ἀξιόλογον βιβλίον «*Παναγιώτης Ποταγός, ὁ λησμονημένος ‘Οδυσσεύς τῆς ‘Αφρικῆς καὶ τῆς ‘Ασίας*», Ἀθήνα 1987, ὑπὸ τοῦ ‘Ανδρέου Καπογιαννοπούλου καὶ ἀναφερόμενον εἰς τὸν ‘Αρκάδα ἐξερευνητὴν τῆς ‘Ασίας καὶ τῆς ‘Αφρικῆς, Παναγ. Ποταγὸν (1839-1903). ‘Ο Ποταγὸς εἶναι ὁ μόνος ‘Ελλην ἐξερευνητῆς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ὁ ὁποῖος περιηγήθη τὴν ‘Ασίαν καὶ τὴν ‘Αφρικὴν, ἐπιστρέψας δὲ εἰς τὴν Εὐρώπην, ἔγραψεν ἕνα σημαντικὸν ἔργον περιλαμβάνον τὰς ἐντυπώσεις του ἐκ τῶν ταξιδίων τούτων. ‘Ο Ποταγὸς ἦτο ‘Αρκὰς τὴν καταγωγὴν, γεννηθεὶς εἰς τὴν Βυτίναν τῆς Γορτυνίας, ἐσπούδασεν ‘Ιατρικὴν καὶ πῆγε μὲ ὑποτροφία στὸ Παρίσι. Παρασημοφορήθηκε ἀπὸ τὴ Γαλλικὴ Κυβέρνηση γιὰ τὸν ἀλτροῦισμόν ποῦ ἐπέδειξε στὴν ἐπιδημία χολέρας. ‘Εξερεύνησε τὴν Κεντρικὴν ‘Αφρικὴν καὶ τὴν ‘Ασία (2 ὁδοιπορικὰ) μὲ τὰ χρήματα ποῦ κέρδιζε ἀσκώντας τὸ ‘Ιατρικὸν λειτούργημα. Τιμήθηκε ἀπὸ πλεῖστες Γεωγραφικὰς ‘Εταιρεῖες τῆς Εὐρώπης καὶ ἀπὸ τὸν Λεοπόλδον Β’ γιὰ τὸ ἐξερευνητικὸ καὶ ἀνθρωπιστικὸ του ἔργο στὸ Βελγικὸ Κογκό. ‘Η *Journal des debats*, σχολιάζοντας τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ Ποταγοῦ στὴν Γεωγραφικὴ ‘Εταιρεία Παρισιοῦ (ἡ ὁποία μετέφρασε τὸ ἔργο του στὰ Γαλλικά), ἔγραψε: «Αἱ ἀνακαλύψεις τῶν κ.κ. Λίβιγκστων καὶ Στάνλεϋ, ὄνομα ἀπέκτησαν, ἀλλὰ τὴν ἀξίαν ἔχει τὸ ἔργο τοῦ ‘Ελλήνα ‘Ιατροῦ».

Μετὰ τὸν Πτολεμαῖο, εἶναι ὁ πρῶτος ποῦ ἀναζήτησε καὶ βάδισε στὰ ἴχνη τοῦ Μεγαλέξανδρου στὰ βάθη τῆς ‘Ασίας μέχρι τὸν ‘Υφαση ποταμό. Κατὰ τὰς περιηγήσεις του παρατηροῦσε τὰ φυσικὰ φαινόμενα, τὰ περιγράφει δὲ καὶ προσπαθεῖ νὰ δώσῃ μίαν ἐξήγησιν τούτων. Σ’ αὐτὸ διαφέρει ὁ Ποταγὸς πολλῶν ἄλλων ἐξερευνητῶν, οἱ ὁποῖοι προηγήθησαν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἔπονται τούτου.

‘Ενα βιβλίο τῶν περιηγήσεων εἶναι ἀφιερωμένο εἰς τὰ φυσικὰ καὶ ἰδίως τὰ μετεωρολογικὰ φαινόμενα. ‘Ο Ποταγὸς χωρὶς νὰ εἶναι μετεωρολόγος κάνει παρατηρήσεις σχετικὰς πρὸς τοὺς μουσσῶνας ἀνέμους, τὰς βροχὰς, τὰς χιόνας, τὴν χάλαζαν, τὴν ὀμίχλην κ.λπ., διὰ τὰς ξηρὰς περιοχὰς καὶ τοὺς τυφῶνας καὶ περιγράφει τὰ φυσικὰ φαινόμενα ὡς θὰ ἔκανε ἕνας εἰδικὸς ἐπιστήμων.

Συγχαίρω τὸν κ. ‘Ανδρέαν Καπογιαννόπουλον διὰ τὸ σύγγραμμά του, τὸ ὁποῖον μοῦ ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν μὲ τὴν παρουσίαν μου αὐτῇ νὰ τιμήσω ἕνα ἀξιόλογον ἐπιστήμονα, ἕνα ἀξιόλογον ‘Αρκάδα, ἀλλὰ κυρίως ἕνα ἀνώτερον ἄνθρωπον.